

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 2. septembra 2021 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Verejné zdravie – Zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov neurčených na ľudskú spotrebu – Nariadenie (ES) č. 1069/2009 – Článok 9 písm. d) a článok 10 písm. a) a f) – Klasifikácia produktov – Rozklad, znehodnotenie a prítomnosť cudzorodých častíc v materiáli – Vplyv na počiatočnú klasifikáciu“

Vo veci C-836/19,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Verwaltungsgericht Gera (Správny súd Gera, Nemecko) zo 14. novembra 2019 a doručený Súdnemu dvoru 18. novembra 2019, ktorý súvisí s konaním:

Toropet Ltd

proti

Landkreis Greiz,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory M. Vilaras, sudcovia N. Piçarra, D. Šváby (spravodajca), S. Rodin a K. Jürimäe,

generálny advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Toropet Ltd, v zastúpení: S. Artopée, Rechtsanwalt,
- Landkreis Greiz, v zastúpení: K. Reiher, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: B. Eggers a W. Farrell, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 20. mája 2021,

* Jazyk konania: nemčina.

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 9 písm. d) a článku 10 písm. a) a f) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 z 21. októbra 2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1774/2002 (nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch) (Ú. v. EÚ L 300, 2009, s. 1).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Toropet Ltd, spoločnosťou založenou podľa anglického práva, ktorá prevádzkuje závod na spracovanie vnútorností so sídlom v Nemecku, a Landkreis Greiz (okres Greiz, Nemecko), vo veci rozhodnutia tohto okresu, ktorým sa nariadilo odstránenie niektorých vedľajších živočíšnych produktov.

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie (ES) č. 178/2002

- 3 Nariadenie (ES) č. 178/2002 Európskeho parlamentu a Rady z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. ES L 31, 2002, s. 1; Mim. vyd. 15/006, s. 463), vo svojom článku 14 bode 5 stanovuje:

„Pri určovaní toho, či je nejaká potravinová nevhodná pre ľudskú spotrebu, sa musí brať ohľad na to, či je potravinová neprijateľná pre ľudskú spotrebu podľa jej určeného použitia, a to z dôvodov kontaminácie vonkajším vplyvom alebo iným hnilobným procesom, pokazením alebo rozkladom.“

Nariadenie (ES) č. 1013/2006

- 4 Článok 2 bod 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 zo 14. júna 2006 o preprave odpadu (Ú. v. EÚ L 190, 2006, s. 1) definuje pojem „nebezpečný odpad“ odkazom na jeho definíciu uvedenú v článku 1 ods. 4 smernice Rady 91/689/EHS z 12. decembra 1991 o nebezpečnom odpade (Ú. v. ES L 377, 1991, s. 20; Mim. vyd. 15/002, s. 78).

Nariadenie (ES) č. 853/2004

- 5 Príloha I nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 z 24. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu (Ú. v. EÚ L 139, 2004, s. 55; Mim. vyd. 03/045, s. 14) v bodoch 1.9 a 8.1 uvádza:

„1.9 ‚Telo‘ znamená telo zvieratá po zabití a jatočnom opracovaní.

...

8.1 ‚Produkty živočíšneho pôvodu‘ znamenajú

- potraviny živočíšneho pôvodu vrátane medu a krvi;
- živé lastúrniky, živé ostnatokožce, živé plášťovce a živé morské ulitníky určené na ľudskú spotrebu a
- iné zvieratá určené na to, aby boli pripravené na dodanie v živom stave konečnému spotrebiteľovi.“

Nariadenie č. 1069/2009

6 Odôvodnenia 2, 5, 6, 11, 29, 35, 36 a 38 nariadenia č. 1069/2009 stanovujú:

„(2) Vedľajšie živočíšne produkty vznikajú hlavne pri zabíjaní zvierat na ľudskú spotrebu, pri výrobe produktov živočíšneho pôvodu, napríklad mliečnych výrobkov, a pri odstraňovaní uhynutých zvierat a v priebehu opatrení na kontrolu chorôb. Bez ohľadu na ich pôvod predstavujú potenciálne riziko pre verejné zdravie, zdravie zvierat, a životné prostredie. Toto riziko je potrebné primerane kontrolovať, a to buď bezpečným odstránením takýchto produktov alebo ich použitím na rôzne účely za predpokladu, že sa uplatňujú prísne podmienky na minimalizovanie zdravotných rizík.

...

(5) Hygienické predpisy Spoločenstva, ktoré sa vzťahujú na zber, prepravu, nakladanie, ošetrovanie, transformáciu, spracovanie, skladovanie, uvádzanie na trh, distribúciu, používanie alebo odstraňovanie vedľajších živočíšnych produktov by mali byť ustanovené v ucelenom a komplexnom rámci.

(6) Takéto všeobecné pravidlá by mali byť primerané rizikám pre verejné zdravie a zdravie zvierat, ktoré vedľajšie živočíšne produkty predstavujú, keď s nimi prevádzkovatelia prichádzajú do styku v jednotlivých fázach reťazca od zberu po ich použitie alebo odstránenie. V predpisoch by sa takisto mali zohľadniť riziká, ktoré pri týchto činnostiach vznikajú pre životné prostredie. Do rámca Spoločenstva by sa mali zahrnúť hygienické predpisy na uvádzanie vedľajších živočíšnych produktov na trh, ako aj obchodovanie s nimi vo vnútri Spoločenstva a ich prípadný dovoz.

...

(11) ... Mali by [sa] jasne ustanoviť hlavné ciele predpisov o vedľajších živočíšnych produktoch, a to kontrola rizík pre verejné zdravie a zdravie zvierat a ochrana bezpečnosti potravinového a krmivového reťazca. Ustanovenia tohto nariadenia by mali umožniť dosiahnutie uvedených cieľov.

...

(29) Vedľajšie živočíšne produkty a odvodené produkty by sa na základe posúdenia rizík mali zatriediť do troch kategórií odrážajúcich stupeň rizika, ktoré predstavujú pre verejné zdravie a zdravie zvierat. Zatiaľ čo vedľajšie živočíšne produkty a odvodené produkty predstavujúce vysoké riziko by sa mali používať len na účely mimo krmivového reťazca, ich používanie s nižšou mierou rizika by za bezpečných podmienok malo byť povolené.

...

(35) ... Pokiaľ ide o všetky ostatné vedľajšie živočíšne produkty, ktoré nie sú uvedené v jednej z troch kategórií, z preventívnych dôvodov by sa mala zachovať ich automatická klasifikácia ako materiálu kategórie 2, a to najmä s cieľom posilniť zásadu všeobecného vylúčenia takéhoto materiálu z krmivového reťazca hospodárskych zvierat, iných ako kožušinových zvierat.

(36) Ďalšie právne predpisy, ktoré nadobudli účinnosť po prijatí nariadenia... (ES) č. 178/2002..., a to nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 z 29. apríla 2004 o hygiene potravín [(Ú. v. EÚ L 139, 2004, s. 1; Mim. vyd. 13/034, s. 319)], nariadenie (ES) č. 853/2004 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 183/2005 z 12. januára 2005, ktorým sa stanovujú požiadavky na hygienu krmív [(Ú. v. EÚ L 35, 2005, s. 1)], a pre ktoré je nariadenie [Európskeho Parlamentu a Rady] (ES) č. 1774/2002 z 3. októbra 2002, ktorým sa stanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa živočíšnych vedľajších produktov určených pre ľudskú spotrebu [(Ú. v. ES L 273, 2002, s. 1; Mim. vyd. 03/037, s. 92)] doplnkovým predpisom, kladú hlavnú zodpovednosť, pokiaľ ide o súlad s právnymi predpismi Spoločenstva zameranými na ochranu verejného zdravia a zdravie zvierat, na prevádzkovateľov potravinárskych podnikov. Podľa uvedených právnych predpisov pripadá hlavná zodpovednosť za zabezpečovanie súladu s týmto nariadením prevádzkovateľom, ktorí uskutočňujú činnosti, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje. Pokiaľ ide o túto povinnosť, mali by sa ďalej objasniť a špecifikovať prostriedky na zabezpečenie výsledovateľnosti, akými sú oddelený zber a pohyb vedľajších živočíšnych produktov. ...

...

(38) Vedľajšie živočíšne produkty by sa mali používať len pokiaľ sa riziká pre verejné zdravie a zdravie zvierat minimalizujú počas ich spracovania a uvádzania odvodených produktov vyrobených na základe vedľajších živočíšnych produktov na trh. Pokiaľ toto nie je možné, vedľajšie živočíšne produkty by sa mali odstrániť za bezpečných podmienok. Dostupné možnosti použitia vedľajších živočíšnych produktov rôznych kategórií v súlade s ostatnými právnymi predpismi Spoločenstva by sa mali objasniť. Vo všeobecnosti by mali byť pre nižšie rizikové kategórie dostupné aj možnosti vyššej rizikovej kategórie, okrem prípadov, keď sa uplatňujú osobitné okolnosti vzhľadom na riziko súvisiace s niektorými vedľajšími živočíšnymi produktmi.“

7 Článok 2 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1039/2009 znie:

„Toto nariadenie sa uplatňuje na:

a) vedľajšie živočíšne produkty a odvodené produkty, ktoré podľa právnych predpisov Spoločenstva nie sú určené na ľudskú spotrebu,...

8 Článok 3 uvedeného nariadenia s názvom „Vymedzenie pojmov“ v bodoch 3, 4, 10 a 11 stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto pojmy:

...

3. ‚produkty živočíšneho pôvodu‘ sú produkty živočíšneho pôvodu podľa vymedzenia v bode 8.1 prílohy I k nariadeniu (ES) č. 853/2004;

4. ‚jatočné telá‘ sú jatočné telá v zmysle bodu 1.9 prílohy I k nariadeniu (ES) č. 853/2004;

...

10. ‚príslušný orgán‘ je ústredný orgán členského štátu s právomocou zabezpečovať súlad s požiadavkami tohto nariadenia alebo akýkoľvek iný orgán, na ktorý sa táto právomoc preniesla, v prípade potreby zahŕňa aj zodpovedajúci orgán tretej krajiny;

11. ‚prevádzkovateľ‘ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá má vedľajší živočíšny produkt alebo odvodený produkt reálne pod svojou kontrolou, vrátane prepravcov, obchodníkov a užívateľov“.

9 Článok 4 nariadenia č. 1069/2009, nazvaný „Počiatočný bod výrobného reťazca a povinnosti“, v odsekoch 1 až 3 stanovuje:

„1. Ihneď potom, ako prevádzkovatelia vyrobia vedľajší živočíšny produkt alebo odvodený produkt, ktorý spadá do rozsahu pôsobnosti tohto nariadeni[a], označia ho a zabezpečia, aby sa s ním nakladalo v súlade s týmto nariadením (počiatočný bod).

2. Prevádzkovatelia zabezpečia, aby vo všetkých fázach zberu, prepravy, nakladania, ošetrovania, transformácie, spracovania, skladovania, uvádzania na trh, distribúcie, používania a odstraňovania v podnikoch pod ich kontrolou vedľajšie živočíšne produkty a odvodené produkty spĺňali požiadavky tohto nariadenia, ktoré sa týkajú ich činností.

3. Členské štáty monitorujú a overujú dodržiavanie príslušných požiadaviek tohto nariadenia prevádzkovateľmi v celom reťazci vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov podľa odseku 2. Na tento účel používajú systém úradných kontrol v súlade s príslušnými právnymi predpismi Spoločenstva.“

10 Článok 7 tohto nariadenia, nazvaný „Kategorizácia vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov“, v odseku 1 stanovuje:

„Vedľajšie živočíšne produkty sa v súlade s článkami 8, 9 a 10 rozdelia do osobitných kategórií, ktoré odrážajú úroveň rizika pre verejné zdravie a zdravie zvierat vznikajúceho pri uvedených vedľajších živočíšnych produktoch.“

11 Článok 8 tohto nariadenia, nazvaný „Materiál kategórie 1“, v písmene g) stanovuje:

„Materiál kategórie 1 zahŕňa tieto vedľajšie živočíšne produkty:

...

- g) zmesi materiálu kategórie 1, buď s materiálom kategórie 2, alebo materiálom kategórie 3 alebo materiálom oboch kategórií.“
- 12 Článok 9 tohto nariadenia, nazvaný „Materiál kategórie 2“, v písmenách d) a h) stanovuje:
- „Materiál kategórie 2 zahŕňa tieto vedľajšie živočíšne produkty:
- ...
- d) produkty živočíšneho pôvodu vyhlásené za nevhodné na ľudskú spotrebu v dôsledku možnej prítomnosti cudzorodých častíc v týchto produktoch;
- ...
- h) vedľajšie živočíšne produkty okrem materiálu kategórie 1 alebo materiálu kategórie 3.“
- 13 Článok 10 nariadenia č. 1069/2009, nazvaný „Materiál kategórie 3“, v písmenách a) a f) stanovuje:
- „Materiál kategórie 3 zahŕňa tieto vedľajšie živočíšne produkty:
- a) jatočné telá a časti tiel zabitých zvierat alebo, v prípade zveri, telá alebo časti usmrtenej zveri, ktoré sú podľa právnych predpisov Spoločenstva vhodné na ľudskú spotrebu, ale nie sú určené na ľudskú spotrebu z komerčných dôvodov;
- ...
- f) produkty živočíšneho pôvodu alebo potraviny obsahujúce produkty živočíšneho pôvodu, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu z komerčných dôvodov alebo v dôsledku výrobných alebo baliacich nedostatkov alebo iných nedostatkov, ktoré nepredstavujú žiadne riziko pre verejné zdravie alebo zdravie zvierat;
- ...“
- 14 Článok 14 tohto nariadenia, nazvaný „Odstraňovanie a použitie materiálu kategórie 3“, znie takto:
- „Materiál kategórie 3:
- a) sa odstráni ako odpad spaľovaním po prvotnom spracovaní alebo bez neho;
- b) sa zhodnotí alebo odstráni spoluspaľovaním po prvotnom spracovaní alebo bez neho v prípade, že materiál kategórie 3 je odpadom;
- c) sa odstráni na povolenej skládke po spracovaní;
- d) sa spracuje s výnimkou materiálu kategórie 3, ktorý sa rozkladom alebo znehodnotením zmenil tak, že predstavuje neprijateľné riziko pre verejné zdravie a zdravie zvierat...
- ...“

15 Článok 24 uvedeného nariadenia, nazvaný „Schválenie prevádzkarní alebo závodov“, stanovuje:

„1. Prevádzkovatelia zabezpečia, aby prevádzkarne alebo závody, ktoré riadia, boli schválené príslušným orgánom, ak takéto prevádzkarne alebo závody plánujú vykonávať jednu alebo viacero z týchto činností:

a) spracovanie vedľajších živočíšnych produktov tlakovou sterilizáciou, spracovateľskými metódami uvedenými v článku 15 ods. 1 prvý pododsek písm. b) alebo alternatívnymi metódami schválenými v súlade s článkom 20;

...

h) nakladanie s vedľajšími živočíšnymi produktmi po ich zbere, činnosťami, ako napríklad triedenie, rezanie, chladenie, mrazenie, solenie, odstraňovanie koží a kožíek alebo špecifikovaného rizikového materiálu;

...“

16 Článok 25 tohto nariadenia, nazvaný „Všeobecné hygienické pravidlá“, v odseku 1 písm. e) stanovuje:

„Prevádzkovatelia zabezpečia, aby prevádzkarne alebo závody, ktoré riadia a ktoré vykonávajú činnosti uvedené v článku 24 ods. 1 písm. a) a h):

...

e) mali vhodné mechanizmy na čistenie a dezinfekciu nádob a vozidiel na mieste, s cieľom zabrániť riziku kontaminácie.“

17 Podľa znenia článku 28 nariadenia č. 1069/2009 s názvom „Vlastné kontroly“:

„Prevádzkovatelia zavedú, uskutočňujú a udržiavajú vo svojich prevádzkarniach a závodoch vlastné kontroly s cieľom monitorovať súlad s týmto nariadením. Zabezpečia, aby prevádzkarne alebo závody neopustili žiadne vedľajšie živočíšne produkty alebo odvodené produkty, o ktorých sa predpokladá alebo sa zistilo, že nie sú v súlade s týmto nariadením, okrem prípadov, keď sú určené na odstránenie.“

Nariadenie (EÚ) č. 142/2011

18 Príloha IV nariadenia Komisie (EÚ) z 25. februára 2011, ktorým sa vykonáva nariadenie č. 1069/2009 a ktorým sa vykonáva smernica Rady 97/78/ES, pokiaľ ide o určité vzorky a predmety vyňaté spod povinnosti veterinárnych kontrol na hraniciach podľa danej smernice (Ú. v. EÚ L 54, 2011, s. 1) v kapitole 1 oddiele 4 bode 3 stanovuje:

„Okrem všeobecných požiadaviek stanovených v oddiele 1 platia nasledujúce podmienky:

...

3. Spracovateľské závody spracúvajúce materiál kategórie 3 používajú zariadenia na kontrolu prítomnosti cudzorodých častíc, ako je baliaci materiál alebo kovové časti vo vedľajších živočíšnych produktoch alebo odvodených produktoch, ak spracúvajú materiály, ktoré sú určené na kŕmenie. Takéto cudzorodé častice sa pred spracúvaním alebo počas neho odstraňujú.“

Nemecké právo

Zákon o odstraňovaní vedľajších živočíšnych produktov

- 19 Tierische Nebenprodukte-Beseitigungsgesetz (zákon o odstraňovaní vedľajších živočíšnych produktov) z 25. januára 2004 (BGBl. 2004, s. 82), v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (BGBl 2016 I, s. 1966) (ďalej len „zákon o odstraňovaní vedľajších živočíšnych produktov“) vo svojom § 1, nazvanom „Pôsobnosť“, stanovuje:

„Účelom tohto zákona je vykonať [nariadenie č. 1069/2009], ako aj priamo uplatniteľné právne akty Spoločenstva alebo Európskej únie prijaté na základe tohto nariadenia alebo na jeho vykonanie.“

- 20 § 3 zákona o odstraňovaní vedľajších živočíšnych produktov s názvom „Povinnosť odstraňovania“ znie takto:

„1. Pokiaľ sa v súlade s ustanoveniami § 1,

- (1) vedľajšie živočíšne produkty kategórie 1 v zmysle článku 8 nariadenia (ES) č. 1069/2009;
- (2) vedľajšie živočíšne produkty kategórie 2 v zmysle článku 9 nariadenia (ES) č. 1069/2009, s výnimkou hnoja, guana, obsahu tráviaceho traktu, mlieka, mliečnych výrobkov, mledziva, vajcia a vaječných výrobkov, alebo

(3) produkty odvodené od živočíšnych vedľajších produktov uvedených v bodoch 1 alebo 2,

musia získavať, zbierať, identifikovať, prepravovať, skladovať, ošetrovať, spracovávať, používať alebo odstraňovať, príslušný orgán stanoví podmienky pre ich získavanie, zber, identifikáciu, prepravu, skladovanie, ošetrovanie, spracovávanie, používanie a odstránenie. V súlade s priamo uplatniteľnými právnymi aktmi uvedenými v § 1 tohto zákona a ustanoveniami prijatými na jeho vykonanie príslušný orgán musí získavať, zbierať, prepravovať, skladovať, ošetrovať, spracovávať, používať alebo odstrániť

- (1) vedľajšie živočíšne produkty kategórie 1;
- (2) živočíšne vedľajšie produkty kategórie 2, okrem hnoja, guana, obsahu tráviaceho traktu, mlieka, mliečnych výrobkov, mledziva, vajec a vaječných výrobkov;

(3) produkty odvodené od živočíšnych vedľajších produktov uvedených v bodoch 1 alebo 2,

ktoré boli vyprodukované na jeho území. Povinnosti vlastníkov identifikovať, prepravovať a skladovať vedľajšie živočíšne produkty a odvodené produkty, ktoré sú im stanovené v ustanoveniach priamo uplatniteľných právnych aktov uvedených v § 1, zostávajú nezmenené, pokiaľ ich príslušný orgán nezíska späť. Príslušný orgán sa môže obrátiť na tretie osoby, aby splnili

povinnosti, ktoré mu vyplývajú z druhej vety. Druhá veta sa vzťahuje aj na uhynuté voľne žijúce zvieratá, pokiaľ príslušný orgán nariadil používanie, spracovanie alebo zneškodnenie z dôvodov súvisiacich s bojom proti chorobám zvierat.

2. Druhá veta odseku 1 sa neuplatní, ak sú vedľajšie živočíšne produkty a odvodené produkty určené na výrobu krmiva a odvodených produktov uvedených v článkoch 33 a 36 nariadenia (ES) č. 1069/2009 a vedľajšie živočíšne produkty a odvodené produkty boli zbierané, identifikované, prepravené, skladované, spracované alebo používané podnikmi, prevádzkami alebo závodmi registrovanými v súlade s článkom 24 nariadenia (ES) č. 1069/2009 alebo schválené v súlade s článkom 24 nariadenia (ES) č. 1069/2009.

3. Príslušný orgán môže uložiť spracovateľskému, spaľovaciemu alebo spoluspaľovaciemu zariadeniu povinnosť, aby za primeranú odmenu zahŕňajúcu náklady a produkty dočasne povolilo spoločné užívanie zariadení alebo zariadení na spracovanie alebo odstraňovanie vedľajších produktov alebo odvodených produktov uvedených v odseku 1 prvej vety, ktoré vznikajú mimo oblasti pôsobnosti spracovateľského, spaľovacieho alebo spoluspaľovacieho zariadenia, pokiaľ:

- (1) tomu nebráni nijaký prevažujúci verejný záujem;
- (2) spracovateľské, spaľovacie alebo spoluspaľovacie zariadenie spĺňa požiadavky príslušných spracovateľských metód uvedené v článkoch 6, 8 a 9 nariadenia Komisie (EÚ) č. 142/2011 z 25. februára 2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov neurčených na ľudskú spotrebu, a ktorým sa vykonáva smernica Rady 97/78/ES, pokiaľ ide o určité vzorky a predmety vyňaté spod povinnosti veterinárnych kontrol na hraniciach podľa danej smernice (Ú. v. EÚ L 54, 2011, s. 1) v aktualizovanom znení, a
- (3) sa zaručí dodržanie ostatných ustanovení nariadenia (ES) č. 1069/2009, právnych aktov prijatých na účely jeho vykonania, tohto zákona a ustanovení prijatých na jeho základe.

V prípade čiastočného premiestnenia môže byť táto preprava podmienená tým, že spracovateľské zariadenie, spaľovacie alebo spoluspaľovacie zariadenie zozbiera, zhromaždí, prepraví, spracuje, skladuje, ošetrí, použije alebo odstráni vedľajšie živočíšne produkty a odvodené produkty vytvorené v danej oblasti, ak si to vyžaduje verejný záujem.

4. Príslušný orgán môže uložiť spracovateľskému, spaľovaciemu alebo spoluspaľovaciemu zariadeniu povinnosť dočasne povoliť za primeranú odmenu zahŕňajúcu náklady a produkty, spoločné užívanie zariadení alebo zariadení na spracovanie alebo zneškodnenie vedľajších produktov alebo odvodených produktov uvedených v odseku 1 prvej vety, ktoré vznikajú mimo oblasti pôsobnosti spracovateľského, spaľovacieho alebo spoluspaľovacieho zariadenia, pokiaľ je to odôvodnené, alebo pokiaľ vedľajšie produkty živočíšneho pôvodu alebo odvodené produkty nemožno spracovať iným spôsobom alebo ich tak možno spracovať len s vynaložením nadmerných nákladov. Ak nie je možné dospieť k dohode o odmene, určí ju príslušný orgán.“

21 § 12 zákona o odstraňovaní vedľajších živočíšnych produktov, nazvaný „Kontrola“, stanovuje:

„1. Dodržiavanie ustanovení priamo uplatniteľných právnych aktov uvedených v § 1, dodržiavanie ustanovení tohto zákona a nariadení prijatých na jeho základe, ako aj exekučných

príkazov vydaných v súlade s priamo uplatniteľnými právnymi aktmi uvedenými v § 1, týmto zákonom alebo nariadením prijatým na jeho základe, kontroluje príslušný orgán, a v oblasti Bundeswehr (spolková armáda) prostredníctvom služieb určených spolkovým ministerstvom obrany.

2. Príslušný orgán môže v každom jednotlivom prípade vydať príkazy potrebné na dodržiavanie ustanovení priamo uplatniteľných právnych aktov uvedených v § 1 tohto zákona, ako aj nariadení prijatých na jeho základe. Toto ustanovenie sa použije aj pre registráciu podľa článku 23 nariadenia... č. 1069/2009 alebo získanie schválenia podľa článku 24 nariadenia... č. 1069/2009.“

Zákon spolkovej krajiny Durínsko, ktorým sa vykonáva spolkový zákon o odstraňovaní vedľajších živočíšnych produktov

22 Thüringer Ausführungsgesetz zum Tierische Nebenprodukte-Beseitigungsgesetz (durínsky vykonávací zákon k zákonu o odstraňovaní vedľajších živočíšnych produktov) z 10. júna 2005 (Thür GVBl. 2005, s. 224) v § 2 s názvom „Subjekty zodpovedné za spracovanie alebo odstraňovanie vedľajších živočíšnych produktov kategórií 1 a 2“ stanovuje:

„1. Krajské okresy a mestské okresy sú príslušné územné správne celky (subjekty zodpovedné za odstraňovanie) v zmysle § 3 ods. 1 zákona o odstraňovaní vedľajších živočíšnych produktov. Toto poslanie plnia v rámci úloh samosprávy.

2. Na splnenie tejto úlohy môžu subjekty zodpovedné za odstraňovanie uvedené v odseku 1 vytvoriť združenie územných správnych celkov. Podrobné pravidlá fungovania sa stanovujú v štatúte. Len subjekt poverený odstraňovaním môže plniť tieto úlohy prostredníctvom združenia.“

23 § 3 durínskeho vykonávacieho zákona k zákonu o odstraňovaní vedľajších živočíšnych produktov, nazvaný „Oblasti pôsobnosti“, znie:

„1. Ministerstvo zodpovedné za veterinárne záležitosti po dohode so subjektmi zodpovednými za odstraňovanie stanoví nariadením oblasti, v ktorých musia uvedené subjekty získavať, zbierať, prepravovať, skladovať, ošetrovať, spracovávať alebo odstraňovať vedľajšie živočíšne produkty uvedené v § 3 ods. 1 prvej vete zákona o odstraňovaní vedľajších živočíšnych produktov. V tejto súvislosti musia byť zohľadnené záujmy ochrany proti chorobám zvierat, produkcia vedľajších živočíšnych produktov uvedených v § 3 ods. 1 prvej vete zákona o odstraňovaní vedľajších živočíšnych produktov, podmienky prepravy a kapacita spracovateľských závodov.

2. Ministerstvo zodpovedné za veterinárne záležitosti môže vo veľmi výnimočných prípadoch povoliť ošetrovanie, spracovávanie alebo odstraňovanie vedľajších živočíšnych produktov uvedených v § 3 ods. 1 prvej vete zákona o odstraňovaní vedľajších živočíšnych produktov v spracovateľských, spaľovacích alebo spoluspaľovacích zariadeniach mimo oblasti pôsobnosti dohodnutej v súlade s odsekom 1.“

Nariadenie spolkovej krajiny Durínsko o dotknutých územiach prijaté na základe spolkového zákona o odstraňovaní vedľajších živočíšnych produktov

- 24 Thüringer Verordnung über die Einzugsbereiche nach dem Tierische Nebenprodukte-Beseitigungsgesetz (nariadenie spolkovej krajiny Durínsko o dotknutých územiach prijaté na základe spolkového zákona o odstraňovaní vedľajších živočíšnych produktov) z 11. októbra 2005 (Thür GVBl. 2005, s. 355) v § 1 stanovuje:

„Dotknutým územím spracovateľského zariadenia nachádzajúceho sa v Elxlebene, okres Sömmerda, je celé územie spolkovej krajiny, pokiaľ ide o materiál podľa § 3 ods. 1 prvej vety [zákona o odstraňovaní vedľajších živočíšnych produktov] v znení uplatniteľnom na skutkový stav.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 25 Spoločnosť Toropet prevádzkuje v Nemecku zariadenie, ktoré je podľa nariadenia č. 1069/2009 schválené ako zariadenie na predbežné spracovávanie materiálu kategórie 3 v zmysle článku 10 tohto nariadenia a registrované ako prepravca vedľajších živočíšnych produktov. Táto spoločnosť však nie je oprávnená nakladať s materiálmi kategórií 1 a 2 v zmysle článkov 8 a 9 uvedeného nariadenia. V rámci svojich činností Toropet spracúva a uvádza na trh živočíšne vnútornosti, okrem iného pre výrobcov krmiva, podniky na zhodnocovanie živočíšneho tuku a zariadenia na výrobu bioplynu.
- 26 Dňa 23. januára 2018 okres Greiz zistil pri správnej kontrole vykonávanej v tomto závode predbežného spracovania prítomnosť plesní, hniloby a cudzorodých častíc, ako sú kusy omietky, zvyšky plastov a drevených pilín, v 38 debnách, ktoré obsahovali vedľajšie živočíšne produkty kategórie 3. Z dôvodu týchto nedostatkov okres Greiz preradil dotknuté materiály do kategórie 2 a prikázal ihneď odstrániť 38 debien v rámci konania o nútenom výkone, ktoré sa uskutočnilo v ten istý deň. Náklady spojené s týmito operáciami vo výške 2 346,17 eura mala uhradiť Toropet.
- 27 Tento nútený výkon bol potvrdený rozhodnutím z 25. januára 2018, ktorým okres Greiz spresnil, že pre uvedené nedostatky už nemôže byť dotknutý materiál zaradený do kategórie 3, ale len do kategórie 2. Toropet ani jej obchodný partner, ktorý si mal vziať spracovanie týchto materiálov na starosť, však nie sú oprávnení nakladať s materiálom kategórie 2. Okrem toho vzhľadom na neexistenciu oddelenej chladiarenskej miestnosti nemohol byť dotknutý materiál uskladnený na danom mieste dovedy, kým by sa nenašlo prijateľné riešenie.
- 28 Toropet 9. októbra 2018 podala na Verwaltungsgericht Gera (Správny súd Gera) žalobu, ktorou sa domáhala zrušenia rozhodnutia z 25. januára 2018.
- 29 Toropet v rámci svojej žaloby vytýka okresu Greiz, že dotknutý materiál chybné preradil do kategórie 2 bez toho, aby uskutočnil vedecké preskúmanie. Spochybňuje opodstatnenosť posúdenia, podľa ktorého je tento materiál znehodnotený, skazený alebo plesnivý. Toropet zastáva názor, že kritérium, ktoré uplatnili veterinárni lekári a okres Greiz, čiže kritérium, podľa ktorého sú výrobky vhodné na ľudskú spotrebu, ide nad rámec ustanovení článku 10 nariadenia č. 1069/2009.
- 30 Toropet uvádza, že z článku 14 písm. d) tohto nariadenia vyplýva, že rozklad a znehodnotenie vedľajších živočíšnych produktov neodôvodňuje preradenie do nižšej kategórie, pretože je možné zhodnotenie v súlade s článkom 14 písm. b) uvedeného nariadenia, a že odstránenie nie je vždy nevyhnutné. Podľa spoločnosti Toropet dotknuté vedľajšie živočíšne produkty môžu patriť do

pôsobnosti článku 10 písm. f) tohto nariadenia, keďže toto ustanovenie vylučuje len produkty predstavujúce významné riziko spôsobené chorobami zvierat. Zastáva však názor, že mäso, ktoré bolo pozmenené hnilobou alebo plesňami, takéto riziko nevyvoláva. Pokiaľ ide o prítomnosť cudzorodých častíc v dotknutých materiáloch, ako sú kúsky omietky, zvyšky plastu a drevených pilín, táto prítomnosť nemôže viesť k preradeniu, pokiaľ je možné jednoduché mechanické oddelenie.

- 31 Konkrétne táto spoločnosť tvrdí, že vzhľadom na to, že materiál kategórie 3 nie je určený na ľudskú spotrebu, skutočnosť, či tento materiál je alebo nie je vhodný na takúto spotrebu, nie je relevantná.
- 32 Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že v prípade vedľajších živočíšnych produktov išlo najmä o materiál pôvodne zaradený do kategórie 3, a to buď podľa článku 10 písm. a) nariadenia č. 1069/2009, ktorý sa vzťahuje na jatocné telá a časti tiel zabitých zvierat, ktoré sú vhodné na ľudskú spotrebu, ale nie sú určené na takúto ľudskú spotrebu, alebo podľa článku 10 písm. f) tohto nariadenia, ktorý sa vzťahuje na produkty živočíšneho pôvodu alebo potraviny obsahujúce produkty živočíšneho pôvodu, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu z komerčných dôvodov alebo iných dôvodov, ktoré nepredstavujú žiadne riziko pre zdravie ľudí alebo zvierat.
- 33 Vnútroštátny súd poznamenáva, že rozklad a znehodnotenie materiálu kategórie 3 v zásade spôsobujú, že tento materiál je nevhodný na ľudskú spotrebu a predstavuje riziko pre zdravie ľudí a zvierat. V dôsledku toho si kladie otázku, či by takéto zmeny mali viesť k preradeniu materiálu do inej kategórie.
- 34 Vnútroštátny súd konštatuje, že hlavným cieľom nariadenia č. 1069/2009, ako vyplýva z jeho odôvodnenia 11, ako aj z jeho článku 1, je kontrola rizík pre verejné zdravie a zdravie zvierat a ochrana bezpečnosti potravinového a krmivového reťazca. Nebezpečnosť sa preto neobmedzuje len na ľudské zdravie. V článku 14 písm. d) tohto nariadenia sa navyše zdôrazňuje, že rozklad a znehodnotenie predstavujú riziko pre verejné zdravie a zdravie zvierat.
- 35 Vnútroštátny súd sa však domnieva, že článok 14 písm. d) nariadenia č. 1069/2009 môže brániť tomu, aby v dôsledku rozkladu alebo znehodnotenia dotknutého materiálu následne došlo k zmene pôvodnej klasifikácie. Podľa jeho názoru je totiž z tohto ustanovenia možné vyvodiť, že rozklad a znehodnotenie v zásade neovplyvňujú klasifikáciu, ale len použitie materiálu kategórie 3. Použitie tohto materiálu na účely výroby krmív je podľa jeho názoru síce podľa článku 14 písm. d) tohto nariadenia vylúčené, ale tento materiál sa podľa všetkého dá použiť na iné účely, napríklad sa zhodnotí spoluspaľovaním podľa článku 14 písm. b) uvedeného nariadenia.
- 36 Vnútroštátny súd má tiež pochybnosti o tom, ako sa má vykladať článok 9 písm. d) nariadenia č. 1069/2009. Podľa tohto ustanovenia totiž materiál vyhlásený za nevhodný na ľudskú spotrebu v dôsledku možnej prítomnosti cudzorodých častíc musí byť zaradený do kategórie 2. Z prílohy IV kapitoly I oddielu 4 bodu 3 nariadenia č. 142/2011 podľa tohto súdu vyplýva, že prítomnosť cudzorodých častíc nestačí na preradenie dotknutého materiálu do kategórie 2, pretože právna úprava vyžaduje, aby spracovateľské závody spracúvajúce materiál kategórie 3 boli vybavené zariadeniami na kontrolu prítomnosti cudzorodých častíc, ktoré sa pred spracúvaním alebo počas neho odstraňujú. Vnútroštátny súd sa navyše pýta, či je prevencia nebezpečenstva prítomnosti cudzorodých častíc relevantná, ak materiál kategórie 3 nie je určený na spracovanie na krmivo, ale je určený na spálenie alebo na výrobu bionafty.

37 Za týchto podmienok Verwaltungsgericht Gera (Správny súd Gera) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Má sa článok 10 písm. a) [nariadenia č. 1069/2009] vykladať v tom zmysle, že pôvodné zaradenie ako materiálu kategórie 3 sa viac neuplatní, ak v dôsledku rozkladu a znehodnotenia už nie je vhodný na ľudskú spotrebu?
2. Má sa článok 10 písm. f) [nariadenia č. 1069/2009] vykladať tak, že pôvodné zaradenie produktov živočíšneho pôvodu alebo potravín obsahujúcich produkty živočíšneho pôvodu ako materiálu kategórie 3 sa viac neuplatní, ak z následných procesov rozkladu, resp. znehodnotenia materiálu vyplynie riziko pre verejné zdravie alebo zdravie zvierat?
3. Má sa ustanovenie článku 9 písm. d) [nariadenia č. 1069/2009] vykladať reštriktívnym spôsobom v tom zmysle, že materiál zmiešaný s cudzorodými časticami, akými sú napríklad piliny, sa zaradí do kategórie 2, len ak ide o materiál určený na spracovanie, ktorý sa má použiť na krmné účely?“

O prejudiciálnych otázkach

- 38 Svojimi tromi otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 10 písm. a) a f) nariadenia č. 1069/2009 vykladať v tom zmysle, že vedľajšie živočíšne produkty pôvodne zaradené ako materiál kategórie 3 v súlade s týmto ustanovením, ktoré boli zmenené rozkladom alebo znehodnotením alebo zmiešané s cudzorodými časticami, akými sú kúsky omietky alebo drevené piliny, takže už nie sú vhodné na ľudskú spotrebu alebo nie sú zbavené akéhokoľvek rizika pre zdravie ľudí alebo zvierat, nespĺňajú úroveň rizika spojeného s týmto zaradením, a preto sa musia preradiť do nižšej kategórie.
- 39 S cieľom odpovedať na tieto otázky treba najprv spresniť podmienky klasifikácie vedľajšieho živočíšneho produktu do danej kategórie a následne preskúmať, či je takáto klasifikácia nemenná alebo či vedľajší živočíšny produkt môže byť preradený buď z dôvodu rozkladu alebo znehodnotenia alebo z dôvodu jeho zmiešania s cudzorodými časticami, ku ktorému došlo po jeho pôvodnej klasifikácii.
- 40 Po prvé, pokiaľ ide o podmienky klasifikácie vedľajšieho živočíšneho produktu do konkrétnej kategórie, treba uviesť, že klasifikácia vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov je upravená v hlave I kapitole I oddiele 4 nariadenia č. 1069/2009, ktorá obsahuje články 7 až 10.
- 41 Podľa článku 7 ods. 1 tohto nariadenia sa vedľajšie živočíšne produkty zatrieďujú do osobitných kategórií, ktoré odrážajú úroveň pre verejné zdravie a zdravie zvierat. Konkrétnejšie, uvedené nariadenie stanovuje tri kategórie v súlade s jeho článkami 8, 9 a 10, ktoré sa týkajú materiálu kategórie 1, 2 a 3, pričom vedľajšie živočíšne produkty musia nevyhnutne patriť do jednej z týchto troch kategórií. Do kategórie 3 tak patria materiály, ktoré podľa normotvorcu Únie predstavujú nízke riziko, zatiaľ čo materiály patriace do kategórií 1 a 2 predstavujú vysoké riziko pre verejné zdravie a zdravie zvierat, pričom materiál kategórie 1 je ten, ktorý predstavuje najvyššie riziko.
- 42 V prvom rade zo znenia článku 9 písm. h) nariadenia č. 1069/2009 vyplýva, že zoznam materiálov kategórie 2 zahŕňa vedľajšie živočíšne produkty okrem materiálu kategórie 1 alebo materiálu kategórie 3, takže kategória 2 predstavuje zostatkovú kategóriu. Okrem toho, ako uviedol generálny advokát v bode 62 svojich návrhov, článok 9 písm. h) tohto nariadenia sa má vo svetle

odôvodnenia 35 tohto nariadenia, podľa ktorého sa každý vedľajší živočíšny produkt, ktorý nepatrí do žiadnej z troch kategórií, automaticky považuje za materiál kategórie 2, vykladať širšie v tom zmysle, že sa vzťahuje na všetky vedľajšie živočíšne produkty, ktoré neboli zaradené do inej kategórie.

- 43 Z toho vyplýva, že zoznamy materiálov kategórie 1 a 3 stanovené v článkoch 8 a 10 nariadenia č. 1069/2009 majú taxatívnu povahu, a preto sa musia vykladať reštriktívne, keďže jednak zahŕňajú výlučne materiál, ktorý je v nich výslovne uvedený, a jednak musia tieto materiály rešpektovať podľa článku 7 ods. 1 tohto nariadenia úroveň rizika spojenú s dotknutou kategóriou.
- 44 Z toho vyplýva, že do kategórie 3 patrí len materiál, ktorý je v nej výslovne uvedený a ktorý rešpektuje úroveň rizika spojeného s touto kategóriou.
- 45 V druhom rade, ako uviedol generálny advokát v bode 54 svojich návrhov, treba zdôrazniť, že úroveň rizika je tiež relevantným kritériom pre konečné použitie vedľajších živočíšnych produktov. Nariadenie č. 1069/2009 vo svojich článkoch 12 až 14 v spojení s odôvodnením 38 stanovuje zoznamy možných spôsobov použitia a odstránenia pre každú kategóriu materiálu, ako aj pravidlá uplatniteľné na každú kategóriu materiálu, aby sa táto úroveň rizika znížila na minimum, bez toho, aby sa vylúčila možnosť, že používanie a odstraňovanie uplatniteľné na vysokorizikovú kategóriu sa bude vzťahovať aj na materiál patriaci do kategórií s nízkym rizikom.
- 46 V prejednávanej veci z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že materiál dotknutý vo veci samej bol pôvodne zaradený do kategórie 3 v súlade s článkom 10 písm. a) a f) nariadenia č. 1069/2009.
- 47 Zatiaľ čo článok 10 písm. a) tohto nariadenia stanovuje, že do tejto kategórie patria jatočné telá a časti tiel zabitých zvierat, ktoré sú vhodné na ľudskú spotrebu, ale nie sú určené na túto spotrebu z komerčných dôvodov, článok 10 písm. f) uvedeného nariadenia sa vzťahuje na také materiály, ako sú produkty živočíšneho pôvodu, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu z komerčných dôvodov alebo v dôsledku výrobných alebo baliacich nedostatkov alebo iných nedostatkov, ktoré nepredstavujú žiadne riziko pre verejné zdravie alebo zdravie zvierat. Z toho vyplýva, že kritérium umožňujúce určiť, či vedľajší živočíšny produkt patrí pod jedno z týchto ustanovení, spočíva v požiadavke, aby bol vhodný na ľudskú spotrebu a/alebo aby nepredstavoval žiadne riziko pre zdravie ľudí alebo zvierat.
- 48 V tejto súvislosti platí, že pokiaľ ide konkrétne o určenie, či sú potraviny vhodné na ľudskú spotrebu, článok 14 ods. 5 nariadenia č. 178/2002 stanovuje, že potravina je nevhodná na ľudskú spotrebu, ak je neprijateľná na takú spotrebu z dôvodov kontaminácie vonkajším vplyvom alebo iným hnilobným procesom, pokazením alebo rozkladom.
- 49 Po druhé treba preskúmať, či nedostatky súvisiace s rozkladom, znehodnotením alebo prítomnosťou cudzorodých častíc, aké boli zistené v rámci správnej kontroly 23. januára 2018, opísané v bode 26 tohto rozsudku, môžu zmeniť úroveň rizika, ktorú predstavuje materiál pôvodne zaradený medzi materiál kategórie 3 v zmysle článku 10 písm. a) a f) nariadenia č. 1069/2009, takže môžu odôvodniť preradenie tohto materiálu do kategórie 2.

- 50 Na úvod treba zdôrazniť, že ani článok 7 nariadenia č. 1069/2009, ani žiadne iné ustanovenie tohto nariadenia výslovne neupravuje preradenie materiálu pôvodne zaradeného do kategórie 3 do nižšej kategórie. Znenie tohto článku 7 totiž len stanovuje, že zaradenie vedľajšieho živočíšneho produktu zodpovedá úrovni rizika pre zdravie ľudí a zvierat, ale neumožňuje určiť, či materiál možno preradiť.
- 51 V dôsledku toho vzhľadom na neexistenciu potrebných spresnení uvedených v článku 10 písm. a) a f) nariadenia č. 1069/2009 treba na účely výkladu tohto ustanovenia zohľadniť najmä kontext, do ktorého patrí, a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. októbra 2017, Vion Livestock, C-383/16, EU:C:2017:783, bod 35 a citovanú judikatúru).
- 52 Pokiaľ ide po prvé o ciele sledované nariadením č. 1069/2009, z článku 1 a odôvodnení 2, 5, 6 a 11 tohto nariadenia vyplýva, že hlavné ciele sledované právnou úpravou týkajúcou sa vedľajších živočíšnych produktov spočívajú v primeranej kontrole rizík pre verejné zdravie a zvierat a v ochrane bezpečnosti potravinového a krmivového reťazca, ako aj v zavedení koherentného a úplného rámca hygienických predpisov, ktoré sú primerané zdravotným rizikám, ktoré predstavuje manipulácia s vedľajšími živočíšnymi produktami, keď s nimi prichádzajú do styku prevádzkovatelia v jednotlivých fázach reťazca od zberu až po ich použitie alebo odstránenie.
- 53 Z toho vyplýva, že normotvorca Únie mal v úmysle vhodne a primerane kontrolovať riziká pre verejné zdravie a zdravie zvierat počas celého procesu využívania vedľajších živočíšnych produktov, čo znamená, že zaradenie vedľajšieho živočíšneho produktu môže byť v ktoromkoľvek štádiu jeho využívania prehodnotené, a teda viesť k preradeniu tohto vedľajšieho produktu, pokiaľ už nespĺňa podmienky stanovené pre jeho pôvodné zaradenie.
- 54 Tento výklad je po druhé podporený kontextom, do ktorého patria články 7 a 10 nariadenia č. 1069/2009.
- 55 V súlade s článkom 4 ods. 2 tohto nariadenia je totiž povinnosťou všetkých prevádzkovateľov zabezpečiť, aby vedľajšie živočíšne produkty dodržiavali pravidlá uvedeného nariadenia „vo všetkých fázach zberu, prepravy, nakladania, ošetrovania, transformácie, spracovania, skladovania, uvádzania na trh, distribúcie, používania a odstraňovania“ týchto vedľajších živočíšnych produktov.
- 56 Okrem toho treba tiež zdôrazniť, že nariadenie č. 1069/2009 v súlade s jeho odôvodnením 36 stanovuje hlavnú zodpovednosť prevádzkovateľov za zabezpečenie dodržiavania požiadaviek tohto nariadenia na účely ochrany verejného zdravia a zdravia zvierat. V tejto súvislosti sú prevádzkovatelia povinní dodržiavať požiadavky uvedeného nariadenia, ktoré sa uplatňujú na ich činnosti pri spracúvaní vedľajších živočíšnych produktov. V tomto kontexte článok 28 nariadenia č. 1069/2009 ukladá prevádzkovateľom povinnosť zabezpečiť prostredníctvom systému vlastných kontrol, aby žiadny vedľajší živočíšny produkt, o ktorom sa predpokladá alebo sa zistilo, že nie je v súlade s týmto nariadením, neopustil prevádzkareň alebo závod, okrem prípadov, keď je určený na odstránenie.
- 57 Členské štáty takisto podľa článku 4 ods. 3 nariadenia č. 1069/2009 zavedú systém úradných kontrol, v rámci ktorých monitorujú a overujú, či prevádzkovatelia dodržiavajú požiadavky uvedeného nariadenia v celom reťazci činností súvisiacich s vedľajšími živočíšnymi produktmi.

Toto ustanovenie tiež potvrdzuje, že prevádzkovatelia musia v každej etape reťazca operácií overovať, či vedľajšie živočíšne produkty skutočne zostávajú v kategórii, do ktorej boli pôvodne zaradené.

- 58 Z kontextu, do ktorého patrí článok 10 písm. a) a f) nariadenia č. 1069/2009, a z cieľov sledovaných právnou úpravou, ktorej súčasťou sú tieto ustanovenia, teda vyplýva, že pôvodné zaradenie materiálu do konkrétnej kategórie sa musí kontrolovať a overovať počas celého reťazca operácií, takže ak tento materiál už nezodpovedá úrovni rizika, ktoré sa s ním pôvodne spájalo, musí sa vykonať jeho preradenie, aby sa zabezpečila bezpečnosť potravinového a krmivového reťazca. Preto, ako uviedol generálny advokát v bode 80 svojich návrhov, zaradenie do určitej kategórie nie je nemenné, ale závisí od zachovania miery rizika, ktoré je s ňou spojené.
- 59 Z toho vyplýva, že zmena materiálu, o aký ide vo veci samej, pôvodne zaradeného do kategórie 3 v súlade s článkom 10 písm. a) a f) nariadenia č. 1069/2009, spôsobená rozkladom, znehodnotením alebo prítomnosťou cudzorodých častíc, takže tento materiál už nie je vhodný na ľudskú spotrebu a/alebo nie je bez rizika pre zdravie ľudí alebo zvierat, musí nevyhnutne viesť k jeho preradeniu do nižšej kategórie.
- 60 Ako totiž uviedli tak vnútroštátny súd, ako aj Európska komisia, rozklad alebo znehodnotenie materiálu kategórie 3 vedie k vzniku toxínov, ktoré ho v zásade robia nevhodným na ľudskú spotrebu a predstavujú tiež riziko pre zdravie ľudí a zvierat.
- 61 V dôsledku toho vedľajšie živočíšne produkty pôvodne zaradené do kategórie 3, o aké ide vo veci samej, ktoré predstavujú vyššiu úroveň rizika, než je úroveň povolená pre ich zaradenie do tejto kategórie, už nemôžu byť do tejto kategórie zaradené.
- 62 Z toho vyplýva – ako už bolo uvedené v bode 42 tohto rozsudku – že v súlade s článkom 9 písm. h) nariadenia č. 1069/2009 patria do kategórie 2 iné vedľajšie živočíšne produkty, ako materiál kategórie 1 alebo 3. Toto ustanovenie by sa teda malo uplatniť na vedľajšie živočíšne produkty, ktoré z dôvodu ich rozkladu alebo znehodnotenia predstavujú veľmi vysokú úroveň rizika na to, aby mohli spĺňať požiadavky týkajúce sa materiálu kategórie 3.
- 63 Pokiaľ ide o prítomnosť cudzorodých častíc, akými sú kúsky omietky alebo drevených pilín, v materiáli, o ktorý ide vo veci samej, po prvé z informácií uvedených v návrhu na začatie prejudiciálneho konania a v spise, ktorý má k dispozícii Súdny dvor, vyplýva, že vzhľadom na svoju povahu sa tieto časti nepovažujú za nebezpečný odpad v zmysle nariadenia č. 1013/2006. Ako uviedol generálny advokát v bode 43 svojich návrhov, takáto zmes preto v zásade patrí do pôsobnosti nariadenia č. 1069/2009 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. septembra 2020, P. F. Kamstra Recycling a i., C-21/19 až C-23/19, EU:C:2020:636, bod 55).
- 64 Po druhé treba uviesť, že kapitola I oddiel 4 bod 3 prílohy IV nariadenia č. 142/2011 ukladá podnikom na spracovanie materiálu kategórie 3 povinnosť mať k dispozícii zariadenie umožňujúce odhaliť prítomnosť cudzorodých častíc, akými sú obalové materiály a kovové diely. Ako uviedol generálny advokát v bode 45 svojich návrhov, ako aj Komisia a okres Greiz, toto ustanovenie sa vzťahuje len na cudzorodé častice, ktoré sú zmiešané s materiálom kategórie 3 a ktoré sa dajú ľahko extrahovať v súlade s požiadavkami týkajúcimi sa úrovne rizika, ktoré pre túto kategóriu stanovuje nariadenie č. 1069/2009.

- 65 Aj za predpokladu, že by bolo možné odhaliť cudzorodé častice, akými sú kusy omietky alebo drevené piliny, mohli by byť s vedľajším živočíšnym produktom spojené tak úzko, že ich extrakcia by bola nemožná alebo prinajmenšom veľmi náročná, takže by sa nemohli považovať za cudzorodé častice, na ktoré sa vzťahuje kapitola I oddiel 4 bod 3 prílohy IV nariadenia č. 142/2011.
- 66 V tejto súvislosti treba uviesť, ako uviedol generálny advokát v bode 74 svojich návrhov, že zmes vedľajších živočíšnych produktov s cudzorodými časticami, akými sú kusky omietky a drevené piliny, má rovnaké vlastnosti a najmä rovnakú úroveň rizika ako materiál kategórie 2 uvedený v článku 9 písm. d) nariadenia č. 1069/2009, ktorý sa vzťahuje na „produkty živočíšneho pôvodu vyhlásené za nevhodné na ľudskú spotrebu v dôsledku možnej prítomnosti cudzorodých častíc“. Taká zmes, ako je zmes, o akú ide vo veci samej, by sa teda mala zaradiť do kategórie 2, a to buď na základe tohto článku 9 písm. d), pokiaľ ide o produkty živočíšneho pôvodu v zmysle tohto ustanovenia, alebo na základe článku 9 písm. h) tohto nariadenia, pokiaľ ide o iné vedľajšie živočíšne produkty.
- 67 Napokon argumentácia, podľa ktorej z článku 14 písm. d) nariadenia č. 1069/2009 možno vyvodiť, že rozklad alebo znehodnotenie nemajú vplyv na zaradenie, ale na použitie materiálu kategórie 3, nemôže uspieť, pretože tento výklad by bol v rozpore tak s cieľom, ako aj so štruktúrou nariadenia č. 1069/2009.
- 68 Ako bolo totiž uvedené v bode 45 tohto rozsudku, články 12 až 14 nariadenia č. 1069/2009 obsahujú zoznamy možných použití a odstránení materiálov kategórií 1 až 3, uvedených v článkoch 8 až 10 tohto nariadenia, vždy podľa úrovne rizika, ktorú predstavujú jednotlivé kategórie. V dôsledku toho článok 14 uvedeného nariadenia nestanovuje požiadavky, ktoré treba splniť na účely zaradenia materiálu do kategórií, ktoré sú definované výlučne v článkoch 8 až 10 tohto nariadenia, a nemôže teda ohroziť vnútornú logiku zaradenia, ktoré normotvorca Únie zaviedol v týchto článkoch.
- 69 V tom istom kontexte nemožno súhlasiť s argumentáciou spoločnosti Toropet, podľa ktorej by sa pôvodné zaradenie materiálu do kategórie 3 mohlo zachovať bez ohľadu na rozklad alebo znehodnotenie, ktoré sa ho týka, alebo napriek jeho zmiešaniu s cudzorodými časticami, keďže tento materiál by nemohol byť použitý na účely spracovania na krmivo, ale mohol by sa použiť na iné účely, akými sú spaľovanie alebo spracovanie na bioplyn. Zmena pôvodného účelu použitia dotknutého materiálu nemôže odôvodniť jeho ponechanie v kategórii 3 vzhľadom na jeho vysokú úroveň rizika pre zdravie ľudí a zvierat.
- 70 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že na tri položené otázky treba odpovedať tak, že článok 7 ods. 1, článok 9 písm. h) a článok 10 písm. a) a f) nariadenia č. 1069/2009 so zreteľom na článok 4 ods. 2 tohto nariadenia sa majú vykladať v tom zmysle, že vedľajšie živočíšne produkty, pôvodne zaradené ako materiál kategórie 3 v súlade s článkom 10 písm. a) a f) tohto nariadenia, ktoré boli zmenené rozkladom alebo znehodnotením alebo zmiešané s cudzorodými časticami, akými sú kusky omietky alebo drevené piliny, takže už nie sú vhodné na ľudskú spotrebu a/alebo nie sú zbavené akéhokoľvek rizika pre zdravie ľudí alebo zvierat, nespĺňajú úroveň rizika spojeného s týmto zaradením, a preto sa musia preradiť do nižšej kategórie.

O trovách

- 71 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

Článok 7 ods. 1, článok 9 písm. h) a článok 10 písm. a) a f) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 z 21. októbra 2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvođených produktov neurčených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1774/2002 (nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch), sa majú so zreteľom na článok 4 ods. 2 tohto nariadenia vykladať v tom zmysle, že vedľajšie živočíšne produkty, pôvodne zaradené ako materiál kategórie 3 v súlade s článkom 10 písm. a) a f) tohto nariadenia, ktoré boli zmenené rozkladom alebo znehodnotením alebo zmiešané s cudzorodými časticami, akými sú kúsky omietky alebo drevené piliny, takže už nie sú vhodné na ľudskú spotrebu a/alebo nie sú zbavené akéhokolvek rizika pre zdravie ľudí alebo zvierat, nespĺňajú úroveň rizika spojeného s týmto zaradením, a preto sa musia preradiť do nižšej kategórie.

Podpisy